

Dosarul nr. 2ra-428/23
2-21185251-01-2ra-21032023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud.: V. Negurița)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Guzun, V. Buhnaci, V. Sîrbu)

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolie Onica împotriva Verei Onica, Corinei Onica, Cristinei Butucel, Sergiu Onica și Artur Onica cu privire la încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Anatolie Onica și menținută hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 15 decembrie 2021, Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Verei Onica, Corinei Onica, Cristinei Butucel, Sergiu Onica și Artur Onica cu privire la încasarea pensiei de întreținere (f. d. 1-4).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, la 29 aprilie 1979 a fost încheiată căsătoria cu Vera Puica (după căsătorie Onica), din care au patru copii și anume Corina Onica, născută la XXXXX, Cristina Butucel (anterior Onica), născută la XXXXX, Sergiu Onica, născut la XXXXX și Artur Onica, născut la XXXXX.

A relevat că, potrivit certificatului de încadrare în grad de dizabilitate, este încadrat în grad de dizabilitate XXXXX, fiind stabilit pentru perioada de la 01 noiembrie 2020 fără termen.

A menționat că, potrivit informației eliberate de Primăria comunei Rădeni, raionul Strășeni, locuiește de unul singur din anul 2018, soția și copiii nu-l contactează și nici suport din partea lor nu are. Astfel, atât copiii, cât și soția nu-i oferă nici un sprijin nici moral și nici material.

A susținut că, și-a onorat obligația de tată și soț, a întreținut familia și copiii, i-a crescut, i-a educat și le-a oferit tot ce a avut mai bun, însă la moment a rămas

de unul singur și unica sursă de existență este pensia de dizabilitate în cuantum de 2 000 de lei.

În drept, Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu și-a întemeiat pretențiile în temeiul art. 5, 85, 166 din Codul de procedură civilă, art. 796, 797 din Codul civil, art. 80, 82 din Codul familiei.

A solicitat admiterea cererii de chemare în judecată și încasarea de la Vera Onica, Corina Onica, Cristina Butucel, Sergiu Onica și Artur Onica în beneficiul său a pensiei de întreținere în mărime de 1 500 de lei/lunar de la fiecare, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată de la Corina Onica, Cristina Butucel, Sergiu Onica și Artur Onica în beneficiul lui Anatolie Onica pensia de întreținere a părintelui inapt de muncă în mărime de câte 500 de lei/lunar, de la fiecare copil în parte, începând cu 15 decembrie 2021 și până la restabilirea capacității de muncă sau decesul lui Anatolie Onica.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

A fost încasată de la Corina Onica, Cristina Butucel, Sergiu Onica și Artur Onica în beneficiul statului taxa de stat în sumă de câte 180 de lei de la fiecare, de la care reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de chemare în judecată pentru cerința încasării pensiei de întreținere.

Prin decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Anatolie Onica și menținută hotărârea din 27 mai 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de fond și instanța de apel au luat în calcul primordial posibilitățile copiilor lui Anatolie Onica, astfel cerințele acestuia nu pot fi satisfăcute în detrimentul intereselor intimaților și ai copiilor acestora (nepoții reclamantului), care la fel necesită cheltuieli în vederea întreținerii, or prin stabilirea unei pensii de întreținere pentru reclamant într-un volum mai mare ar putea leza grav drepturile copiilor și ar duce la reprimarea intereselor acestora în raport cu bunicul acestora – Anatolie Onica, care mai dispune și de o pensie de aproximativ 2 000 de lei.

Totodată, instanța de fond și instanța de apel au considerat că cuantumul stabilit este unul echitabil atât în raport cu reclamantul, cât și cu pârâții, care au obligația legală de a-și întreține părinții, însă revendicările acestuia sunt disproporționate și inechitabile în raport cu posibilitățile financiare ale copiilor săi, situația materială cărora nu le permite achitarea unei pensii de întreținere mai mari, iar din acest motiv cerințele apelantului ce depășesc cuantumul sumei de 500 de lei de la Corina Onica, Cristina Butucel, Sergiu Onica Sergiu și Artur Onica urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Cu referire la cerința reclamantului Anatolie Onica cu privire la încasarea de la Vera Onica a pensiei de întreținere în mărime de 1 500 de lei, instanța de fond și instanța de apel au apreciat ca fiind neîntemeiată, în contextul în care a fost stabilit ca Vera Onica este pensionară pe limita de vârstă, având o pensie în mărime de 1 200 de lei, care este unica sa sursă de venit, fiind evident sub limita minimumului de existență, prin urmare, Vera Onica nu dispune de posibilitatea întreținerii soțului său, nefiind întrunite prevederile art. 83 alin. (3) din Codul

familiei, iar pretențiile apelantului depășesc în mod evident venitul de fapt de care beneficiază soția sa.

La 23 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, a declarat recurs împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată (f. d. 174-176).

În motivarea recursului, Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu a indicat că decizia din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă cu încălcarea esențială și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

A menționat că la rândul său a avut grijă de familia sa, a întreținut, a crescut și educat copiii, însă la momentul de față revine obligația copiilor și soției de a acorda sprijin tatălui, care este în grad sever de dizabilitate.

Prin urmare consideră că corect ar fi ca fiecare copil și soția să-i achite pensie de întreținere în cuantum a câte 1 500 de lei fiecare, în total 7 500 de lei, suma care îi va asigura un trai decent și va acoperi toate cheltuielile.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată, prin intermediul oficiului poștal, în adresa părților, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 163), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 23 februarie 2023, în termenul legal.

La 22 martie 2023, în adresa Verei Onica, Corinei Onica, Cristinei Butucel, Sergiu Onica și Artur Onica a fost expediat copia recursului declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 180), fiind recepționată de Artur Onica la 29 martie 2023, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 182).

Correspondența expediată în adresa Corinei Onica și Sergiu Onica a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea factorului poștal „nereclamat” (f. d. 194-205).

La 10 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Vera Onica a depus referință la recursul declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil și neîntemeiat cu menținerea hotărârii din 27 mai 2022 a Judecătorei Strășeni, sediul Central și a deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind legale și fondate (f. d. 191-193).

La 26 aprilie 2023, Cristina Butucel, reprezentată de avocatul Serghei Rusu a depus referință la recursul declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, solicitând respingerea recursului ca fiind neîntemeiat, casarea deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu transmiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată, întrucât instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa citării legale a Cristinei Butucel (f. d. 184-189).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recursuri se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererilor de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a

normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, ca fiind inadmisibil.

Cu referire la alegațiile Cristinei Butucel, reprezentată de avocatul Serghei Rusu indicate în referință, precum că Curtea de Apel Chișinău a dispus examinarea cauzei în lipsa citării legale a acesteia, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție le apreciază critic.

În conformitate cu art. 107 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă își schimbă domiciliul sau sediul după pornirea procesului, partea sau reprezentantul ei este obligat să comunice instanței noua adresă. În lipsa unei astfel de comunicări, citația sau înștiințarea se trimite la ultima adresă cunoscută instanței și se consideră recepționată chiar dacă destinatarul nu mai locuiește sau nu își are sediul acolo.

Instanța de apel a expediat la adresa Cristinei Butucel în sat. XXXXX, r-nul XXXXX, indicată în cererea de apel nemotivată împotriva hotărârii din 27 mai 2022 a Judecătoria Strășeni, sediul Central (f. d. 113) și în referința depusă la recursul declarat de Anatolie Onica (f. d. 184), copia încheierii din 17 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, copia cererii de apel depusă de Anatolie Onica și citația pentru data de 14 decembrie 2022, ora 11:00, corespondența însă fiind restituită cu mențiunea factorului poștal „plecat din țară” (f. d. 146-146 verso).

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, deși Cristina Butucel, în referința depusă la cererea de chemare în judecată, la 24 ianuarie 2022, a indicat că se află peste hotarele țării, instanța de apel și-a îndeplinit în mod corespunzător obligația de înștiințare la adresa indicată de ea personal în cererea de apel nemotivată – sat. XXXXX, r-nul XXXXX, care se prezumă a fi o adresă nouă, reieșind din prevederile art. 107 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Anatolie Onica, reprezentat de avocatul Pavel Budu, împotriva deciziei din 14 decembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Aliona Donos

Diana Stănilă